

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

I E T S

BETREKKELIJK DE

A F S C H E I D I N G

VAN HET

Suiden en Noorden

VAN DE

NEDERLANDEN,

DOOR

Mr. D. FOCKEMA,

LID VAN HET PROVINCIAAL UTRECHTSCH
GENOOTSCHAP VAN KUNSTEN EN
WETENSCHAPPEN ENZ.

Te *Leeuwarden*, bij
H. C. SCHETSBERG.
1830.

*De deugd beurt de Staten op, en vermeedert
derzelver krachten: de ondeugd vernedert de volken,
en ondermijnt derzelver bestaan.*

Naar SALOMO.

De spreuken bevatten gemeenlijk veel levenswijsheid. Zoodanig is de spreuk: *Het goede is altijd met het kwade gemengd*, en omgekeerd. Met voordeelen zijn nadeelen verbonden, met lusten lasten. Veelmalen beschouwt men eene zaak van éenen kant; wat zeg ik? uit één der menigerlei gezichtspunten, en somwijlen dwaalt men dan nog in de voorstelling.

In het Zuiden dringt men van den eenen kant aan op de scheiding der belangen van het Zuiden en het Noorden; van den anderen kant verklaart men zich daartegen. Eene stem verhief zich in de voornaamste koopstad van het Noorden voor eene afscheiding; de meesten zwijgen. Van waar dit onderscheiden

verlangen? Men vrage naar de bijzondere drijfveeren. en zal, indien de antwoorden openhartig zijn, ligtelijk hier en daar eenige gezigtspunten van eigenbelang ontdekken.

Een man, wiens spoorlooze eerzucht geene bevrediging konde vinden, die in zijne stellingen en redeneringen de grootste tegenstrijdigheden voorbragt, en alle middelen steeds aangrijpt, om aan wraak- en heerschezucht te voldoen, zoodanig man stelde in het Zuiden eenen toon in, welke, met behulp van misnoegden adel, geestelijkheid en dweepzucht, door vrijgeesten als eene kreet des volks werd aangeheven, dat de noordelijke Nederlanders die van het Zuiden hebben overheerd en onderdrukt, en dat de belangen van het Zuiden aan die van het Noorden zijn opgeofferd; anderen beweren het tegendeel. Dit te ontwikkelen, en het hatelijke en kwaadaardige, het valsche of overdrevene daarvan aan te toonen, zoude te uitvoerig zijn, en mij de grenzen van den voorgestelden kring doen overschrijden*.

Ik begin dan met te zeggen, dat ik mij tegen de afscheiding van de belangen van het Zuiden en het Noorden zoude verklaren. Ik

* De ten slotte overgelegde tabelle zal op dit punt eenig licht kunnen verspreiden.

zal niet spreken van de staatkundige belangen van *Europa*, waardoor de *Nederlanden*, zoo verre die niet in het oude *Frankrijk* reeds voor eenen langen tijd waren ingelijfd, vereenigd zijn: dit is het werk van de magtigste Vorsten van *Europa*. Ik zal niet spreken van het voordeelige of schadelijke van die vereeniging, na vergelijking van het daarin voorkomende goed en kwaad; want zij bestaat. Ik zal thans eenige denkbeelden mededeelen, welke mij voor den geest kwamen bij het lezen van wenschen, omtrent eene afscheiding van de belangen van het Zuiden en Noorden van *Nederland*.

Men zal eerst een klaar en duidelijk denkbeeld van het voorstel moeten hebben, om daarna naauwkeurig te kunnen oordeelen over gevolgen, welke aan het verwezenlijken van dat voorstel zouden verbonden zijn. Het doel zal waarschijnlijk zijn, dat een en hetzelfde Opperhoofd van Staat aan beide deelen gemeen zal zijn, en dat er verders voor ieder dier beide deelen eene geheel onderscheidene huishouding en bestuur zullen zijn, in geenerlei opzigt met elkander in verband staande: dus onderscheidene buitenlandsche betrekkingen, inwendig bestuur, land- en zeemagt, wetten en regtsmagt, met afgezonderde belastingstel-

stelsels, finantiëel beheer, eigendommelijke lusten en lasten, inkomsten en uitgaven; want toch afscheiding van belangen kan niets anders dan eene zoodanige strekking hebben. Niettegenstaande dan de hoofdbelangen in sommige provinciën van het Zuiden en van het Noorden, bij voorbeeld, door zeevaart en buitenlandschen handel, door fabrieken van in- en uitlandsche grondstoffen, door voortbrengsels van landbouw en veeveelt enz., dezelfde zijn, en dus, door de natuur gelijk, op elkander invloed kunnen uitoefenen, zullen zij worden afgescheiden, en verschillende wijzigingen kunnen ondergaan; voor zoo verre stelsels van verbod, of meer of minder bezwaar op in- en uitvoer, mogten worden toegepast. Maar nu nadere ik tot de gevolgen, in zoodanige afscheiding opgesloten.

Vele schrijvers over de staatshuishoudkunde, en voorstanders van milde beginselen, dringen aan op eenen vrijen handel. Ik ben van gevoelen, dat alle uitersten niet raadzaam zijn; want alles, wat zich aan ons voordoet, heeft zijne grenzen. Ook is het verband tusschen volken door geen algemeen wetboek te regelen; en de belangen der volksmaatschappijen zijn door onderscheidene omstandigheden verschillende. Ik ben evenwel van gevoelen, en

op goede gronden overtuigd, dat de uitbreiding van den handel met alle volken eenen weldadigen invloed op rijkverheid en algemeene welvaart moet uitoefenen. Maar nu vraag ik, daar men den handel en verkeer met andere volksmaatschappijen wil uitbreiden en verzekeren, of het dan niet dat groote doel niet lijnrecht zoude strijden, om eene bestaande maatschappij te willen splitsen? Verwezenlijkte men dan niet het gevaar van belemmering van eenen vrijen handel en vertier? Zullen de onbetwistbare voordeelen van eenen ruilhandel in voorwerpen, welke in het eene oord overvloedig en in het andere nuttig zijn, niet verloren gaan of verminderen? Ik zal geene voorwerpen opnoemen; bij het eerste nadenken doen zich zoodanige voorwerpen van vertier op, vooral in het Zuiden.

Eene verschillende wijze van zien en onderscheidene hoofdbronnen van bestaan, in de twee groote afdeelingen des Rijks, hoewel onder denzelfden Monarch, doch met afgezonderde wetgevende ligchamen bestaande, zouden uit elkander loopende bedoelingen kunnen hebben, zoo in vriendschap als in verschillen met andere volken. De gesmaldeelde *Nederlanden* zouden dan onderscheidene *buitenlandsche betrekkingen* hebben, waaromtrent het

bedenklijk zoude' zijn, de belangen aan ééne persoon uit een der maatschappijen op te dragen; ook zoude het verleenen van instructien zeer moeilijk zijn voor den Vorst, welke, niettegenstaande de tegenwoordige eenheid van bestuur, thans reeds van vooringenomenheid op eene hatelijke wijze wordt beschuldigd, om daardoor tweespalt te doen ontstaan, en oproer aan te kweeken. Behalve dit nadeel zoude de splitsing opzigtelijk het departement van buitenlandsche zaken, gelijk ook voor alle departementen van algemeen bestuur, geenszins tot bezuiniging leiden; ten zij men op eene veel afdoende wijze mogt terugkomen van het kwaad, om alles op eene te groote schaal in te rigten, door het getal der ambtenaren te verminderen, en vooral vele hooge tractementen aanmerkelijk te besnoeijen.

Wat het *inwendig bestuur* betreft, dit zoude mindere bezwaren in de afscheiding opleveren; te medr, daar zich eene neiging vertoont, afkeerig van die centralisatiezucht, welke het algemeen bestuur met vele zaken doet bezig zijn, die huishoudelijk in de gemeenten en provinciën, onverkort een provinciaal of algemeen oppertoeverzicht, minder kostbaar en beter zouden kunnen worden geregeld.

Wat het bestuur van oorlog, land- en zee-magt, vestingen, schepen, en hetgeen verder daartoe behoort, betreft, er zoude wel eene bondgenootschappelijke medewerking en vereeniging kunnen zijn; doch bijzondere betrekkingen van vrede of vijandschap met andere volken kunnen opkomen; de geest der twee volken zoude eene verschillende rigting en werking kunnen vorderen; want de vereeniging van twee maatschappijen met onderscheidene grondwetten en afgezonderde wetgevende magten, begunstigt geenszins eenstemmigheid. Eene grootere of kleinere landmagt, met het materiëel, zoude voor elk der maatschappijen, wegens vestingen, meer of min uitgebreide landgrenzen, wegens mindere of meerdere neiging tot orde, rust en tevredenheid, kunnen worden vereischt; en het zoude wel eenige bedenking opleveren, om door de eene maatschappij fondsen te doen bijdragen, welke in het andere land worden uitgegeven en verteerd, waardoor de eerste zich van de daaruit voortvloeiende nuttrekking beroofde. De belangen van de zeevaart zouden in de maatschappijen zeer onderscheiden kunnen zijn, vooral wanneer de *overzeesche bezittingen* aan het noordelijk gedeelte werden teruggegeven. Het voorwerp dier bezittingen zoude op zich

zelve hinderpalen in de afscheiding opleveren, het zij bij eene afscheiding, het zij bij een gemeenschappelijk bezit, daar in het laatste geval maatschap gezegd wordt eene bron van geschillen te zijn.

Wat de *wetten en regtsmagt* betreft, dit zoude mindere zwaarigheden ontmoeten. Veel is aan Franschegezinde denkbeelden van de Zuidelijken opgeofferd: de eenstemmigheid en het meer getrouw opkomen der leden van het Zuiden, dan die van het Noorden, bij de raadplegingen der tweede kamer met gesloten deuren, heeft te veel in dien geest doen beslissen. De erkenenis van leden uit het Zuiden, dat zij overtuigd zijn van de meer gevestigde goede hoedanigheden der regterlijke ambtenaren van het Noorden, door het behoud van het oude eigendommelijke volkskarakter, zoude uitzigten doen ontstaan voor het meer-malen geuit verlangen, dat de inrigting der wetten en de uitoefening in het Noorden meer edel en vereerende zoude zijn, en gunstiger voor den zedelijken toestand des volks zoude werken.

Afgezonderde belastingstelsels zouden de kosten vermeerderen, door het toezigt op de wederzijdsche grenzen voor beide deelen van het tegenwoordig Koningrijk, hoewel hetzelfde

reeds door de zoo uitgestrekte lengte een kostbaar grenstoeverzicht moet hebben. Maar hier zoude de zwaarigheid, reeds vroeger aangehaald, zich in volle kracht vertoonen bij belemmering, door wetten op den in-, uit- en doervoer. Want toch de Zuidelijke provinciën zouden niet mogen vorderen, dat die van het Noorden vele belemmeringen zouden aanhouden, ten nadeele van den gebruiker (*consummateur*) en van binnen en buitenslandsch vertier met andere volken; en dat die van het Noorden vele vrijheden of gunsten voor den invoer van grondstoffen, fabrikaten en koopwaren uit het Zuiden zouden toekaten, tot nadeel van voordelige betrekkingen voor het Noorden met andere volken.

Men vleije zich niet in het Zuiden met eene afscheiding, door zich voor te stellen de terugbrenging der oude *staatsschulden* ten laste van ieder gedeelte des tegenwoordigen Koninkrijks, zoo als die schulden voormaals bestonden. Het verdrag, te *Wenen* in 1814 gesloten, de daarna gemaakte verordeningen, betrekkelijk de vereeniging van de Zuidelijke en Noordelijke *Nederlanden*, welke door de dadelijke vereeniging onder eene grondwet haar beslag hebben bekomen, behelzen uitdrukkelijk, dat de schulden; tot op de ver-

eeniging gemaakt, door de (zoogenaamde) Hollandsche provinciën ter eene, en de Belgische provinciën ter andere zijde, ten laste der algemeene kas der *Nederlanden* zijn. Het is wel waar, dat de schulden der Zuidelijke gewesten veel geringer waren, dan die der Noordelijke gewesten; maar de vermenging, eens op voorstel van een congres van *Wenen* ingevoerd zijnde, en door velerlei opvolgende wetten en staatsbesluiten over staatsschulden volkomen gevestigd zijnde, zal voor geene herhaling vatbaar zijn, even min als dat sommige gewesten van de voormalige republiek der *Vereenigde Nederlanden* eene afscheiding der daar vroeger algemeen gemaakte schulden met enig gevolg zouden kunnen inroepen tegen andere gewesten, welke in evenredigheid met veel zwaarder schulden belast waren. Ook zoude het tiende gedeelte der oude Noord-Nederlandsche en Zuid-Nederlandsche schulden, als gestrekt hebbende tot voorziening in latere behoeften, in alle gevallen gemeen zijn, en eene verevening van onderscheidene voorwerpen de schijnbare onbillijkheid zelve merkelyk doen dalen. Verders zoude het Zuidelyk gedeelte moeten dragen in die schulden, welke na de vereeniging der beide groote afdeelingen zijn opgelegd, maar bij het ongelukkig stelsel

van een onbepaald crediet, en velerlei schadelijke maatregelen eenen steeds voortdurenden staat van schuldvermeerdering handhaven; waartegen nog in het vorige jaar een verhoog in de Staten Generaal is gedaan door een der leden.

Dit vorenstaande had ik geschreven, toen de geruchten zich verspreidden en nader bevestigden, dat de bovenstad in *Brussel* ontruimd was, dat de korpsen van de Nederlandsche armee terugtrokken, en dat het verfoeilijk stelsel meer en meer werd in werking gebragt, om door logen, laster, en alles wat hatelijk en voor het bestaan van eene geregelde volksmaatschappij verderfelijk is, de ingezetenen op te ruijen, alle orde te verbannen, den welgezinden vrees aan te jagen, en dezen met schrik te vervullen, ten einde met geweld aan den eenen kant, bij de stilte des doods aan den anderen kant, te kunnen heerschen; toen vele leden der nationale militie, tot afval en ongeregelheden uitgelokt, hunne vaandels begonnen te verlaten, om zich aan de landsdienst te onttrekken, of zelfs met de oproerigen zich te vereenigen; toen bij dit alles de woelingen en opstand ten platten lande en in de steden veld wonnen, en alzoo de geest des

bederfs de zedelijke kracht der maatschappij in het algemeen, en die der gewapende magt in het bijzonder, meer en meer verlamde en ontzenuwde; toen zelfs een verwaten Spanjaard, welke zich als voorvechter van de vrijheid wilde doen voorkomen, met Kastiliaanschen trots in dolle razernij dreigementen en vervloekingen uitbraakte tegen menschen, wier voorouders, met een eerbiedig vertrouwen op het wijs en vaderlijk bestuur van eenen almachtigen en regtvaardigen God, eenen zeer magtigen Spaanschen Koning afzwoeren, en, niettegenstaande diens helsche woede, wisten te beteugelen, ja zich in staat bevonden, om hunne vrijheid en onafhankelijkheid te vestigen.

Deze elkander verdringende gebeurtenissen en omstandigheden geven lessen, om den waren stand der zaken, den aard en het karakter der menschen meer naauwkeurig te doorgronden, en leiden ons op tot de vraag: Kunnen wij met zoodanige menschen in een maatschappelijk huisgezin leven, waarin toch onderling vertrouwen, toegenegenheid en liefde het maatschappelijk bestaan en aller geluk moeten verzekeren? Ik stemme dan in met de stellers der Zuid-Nederlandsche dagbladen, dat de aard en het karakter der

Zuid- en Noord-Nederlanders onvereenigbaar zijn. Ik zeg dit niet, om wantrouwen, haat en vervolging te prediken; maar om onbestaanbare vereenigingen te doen ophouden; om wantrouwen, haat en vervolging te beteugelen; en om ons Noord-Nederlanders van die kwade hoedanigheden te vrijwaren. Ik zegge op die gronden, dat ik thans, volgens meerdere lessen der ondervinding, mij zoude verklaren vóór eene afscheiding van het Zuiden en het Noorden van *Nederland*; eene afscheiding, niet met wijzigingen, maar volstrekt: zoodat de Zuidelijke en Noordelijke *Nederlanden* door geenerlei gemeenschappelijke betrekkingen in eenige aanraking met elkander kunnen komen; dienvolgens onderscheidene grondwetten, afgezonderde wetgevende magten, *bijzondere Opperhoofden van den Staat*, eigene middelen van verdediging, bijzondere inwendige orde, uitgaven en inkomsten; in één woord, geheel afgezonderde en van elkander onafhankelijke huishoudingen van staat. Ik ben overtuigd, dat aan eene zoodanige afscheiding groote zwaarigheden verbonden zijn; doch mijns oordeels zijn die zwaarigheden een veel geringer kwaad, dan het kwaad in voortdurende gemeenschappelijke belangen gelegen. Dit is mijn bijzonder gevoelen. Verre is het

van mij, dat ik dit gevoel en aan anderen wil opdringen: ik ben een vijand van dien meesterachtigen toon. Ik dring alleenlijk bij mijne landgenooten aan, om bedaardelijk en zonder vooringenomenheid de gewigtige onderwerpen te overwegen, na behoorlijk wikken en wegen te besluiten, en het alzoo genomen besluit met standvastigheid en volharding te handhaven.

De Noordelijke *Nederlanden* hebben door uit- en inwendige welvaart gebloeid; zij hebben, door eigendommelijke inrigtingen, onafhankelijkheid met verlichting aangekweekt, en alzoo door de meest mogelijke vrijheid in bedrijven de nijverheid en verdere voorvaderlijke deugden onderhouden.

De veranderde toestand der volksmaatschappijen verbiedt een gedeelte der Noordelijke *Nederlanden*, om naar de voormalige grootheid en vroegere uit- en inwendige vermogens de uitzigten uit te breiden, en daarnaar stelsels te vormen.

Een voormalig gebrek in het onderling verband van de *Vereenigde Nederlanden* en in een centraal punt van magt voor het algemeen en uitwendig bestuur, worde even zoo wel vermeden, als het overheerschend gezag en invloed van eene overmagtige pro-

vincie: dit kan geschieden door een grondwettig Opperhoofd, en door meerdere grondwettige waarborgen.

Vreemde wetten, denkbeelden, misvormd door wispelturige modegrillen en eene overspanning van verlichting, hebben ingetogenheid, spaarzaamheid, algemeene genoegzaamheid, huisselijke deugden en zedelijke kracht ondermijnd. Welmeenende pogingen van verbetering kunnen trapswijze veel herstellen. Laten wij den moed niet verliezen, maar de lessen der ondervinding, welke van alle kanten en voor alle levensstanden zich aanbieden, gadeslaan, en te onzen nutte aanwenden. Het genot van veel goed hangt van onze eigene keuze, van ons eigen bestuur af; veel kwaad en nadeel hebben wij aan ons eigen onvoorzigtig, nalatig of opzettelijk gedrag te wijten. Wij zijn genoegzaam verlicht, om het goede te vinden. Wij hebben eenen grooten trek naar onafhankelijkheid, en zijn afkeerig van het te uitgebreid centraal bestuur; een noodig steunpunt voor eene willekeurige regering. Wij verlangen meerdere vrijheid in de waarneming der huishoudelijke belangen van de onderdeelen van den Staat, als leidende tot meerdere zuinigheid van beheer en tot mindere aanvallen op de algemeene kas. Ook zal

door vereenvoudigde werkzaamheden het algemeen bestuur minder kostbaar zijn.

Onbekrompene zuinigheid in het regelen der begrooting, en spaarzaamheid in het doen der uitgaven, — door overdrevene stelsels onderdrukt, — vinden in het algemeen verlangen van het volk, met zware lasten beladen, en door uitzigten van meerdere nadeelen verontrust, eenen hechten steun. Dit doet eenen prikkel werken voor regering en besturen, om, zoo in de algemeene als in de provinciale en gemeentelijke zaken, met vernieuwde oplettendheid op verbeteringen bedacht te zijn; ten einde actie en reactie te voorkomen of te beteugelen, schadelijke ambtjagerij, eer- en heerschzucht te onderdrukken, orde, eenvoudigheid en getrouwe werkzaamheid in alle takken van bestuur in te voeren en te handhaven; niet met klinkende woorden en te regt verdachte geheimzinnigheid en allerhande kunstgrepen, maar met daden, openhartigheid en braafheid het openbaar vertrouwen aan te kweeken, en door dit vertrouwen gehoorzaamheid, eerbied, goede trouw, rust en vrede te bevorderen; want dit alles werkt sterker en beter, dan kostbare middelen van natuurlijke krachten.

Ik zal tot opheldering van de bijgevoegde tabel nog het volgende zeggen :

Ik stelle mij de *Vereenigde Nederlanden* weder voor den geest, en heb in *de eerste kolom* de provinciën van dien Staat, ieder afzonderlijk, gebragt, en daarna in ééns de Zuidelijke provinciën van het Koninkrijk, benevens het Groot-Hertogdom *Luxemburg*, om vervolgens wegens die beide afdeelingen eenige gronden van vergelijking te maken, en daaruit eenige denkbeelden voor te stellen.

In *de tweede kolom* is de bevolking op den 1 Januarij 1829 vermeld, naar aanleiding van berigten, op officiële mededeelingen steunende: waaruit blijkt, dat de bevolking van de Zuidelijke provinciën en van het Groot-Hertogdom *Luxemburg* beloopt . . . 3,905,235
 en van de Noordelijke gewesten . 2,329,934
 dus van de eerste meerder 1,575,301

In *de derde kolom* is de oppervlakte der provinciën in Nederlandsche bunders aangegeven, volgens de staten, door de Ingenieurs van het kadaster op den 1 October 1829 opgemaakt, waaruit blijkt, dat de oppervlakte der Zuidelijke gewesten en van het Groot-Hertogdom *Luxemburg* bevat . 3,423,641 bunders
 en der *Vereenigde Nederlanden* 2,934,820 bunders
 dus die der laatsten kleiner . . 488,821 bunders.

In *de vierde kolom* zal men vinden, dat de bevolking van honderd bunders bij middelraming bedraagt in de Zuidelijke gewesten 114.1 en in de Noordelijke slechts 79.3

Uit *de vijfde kolom* is de verhouding der grondlasten tusschen de Noordelijke provinciën in verband met bevolking en oppervlakte lands op te maken. Ik zal thans deswege niet in verdere ontwikkeling treden, en alleenlijk zeggen, dat het aandeel der Noordelijke gewesten is f 8,435,455.00 en der Zuidelijke - 7,686,753.00 en dus het verschil daarvan is f 748,702.00

Wanneer men zich herinnert, dat Zuidelijke opgaven de vruchtbaarheid en voortreffelijkheid van het Zuiden boven de moerassen van het Noorden verheffen, welk laatste zoo vele kosten tot beteugeling van het water moet besteden; wanneer men let op de leer van staatshuishoudkundigen, dat meerdere bevolking bewijzen oplevert van meerdere nijverheid en alzoo van meerdere welvaart; wanneer men gadeslaat, dat de oppervlakte der Noordelijke gewesten 488,821 bunders kleiner is, dan die van de Zuidelijken, en dat deze Zuidelijke gewesten ook eene meerdere bevolking van 1,575,301 tellen; dan zal het wel

vreemd in de ooren klinken, dat uit het Zuiden wordt verbreid, dat het Zuiden door het Noorden wordt onderdrukt, daar de Noordelijke gewesten eene meerdere somme van *f* 748,702.00 in de grondlasten aanbrenge-
men ook in de personele belasting, en vooral wegens de patenten, grootere bijdragen opleveren.

De achtste kolom behelst het geheel der directe belastingen met de Rijks opcenten in 1828, volgens de sommiere staten der Rijks begrootingsrekeningen. Deze opcenten zijn in 1830 vermeerderd.

Dat geheel bedrag der directe belastingen was in de Noordelijke gewesten *f* 14,722,623.63^s en in de Zuidelijken . . . - 13,682,008.87^s dus in de laatsten minder. . *f* 1,040,624.76
 Kunnen dan de Zuidelijken zich beklagen, dat de vertegenwoordiging van het Noorden even talrijk is als die van het Zuiden?

Zouden de *Vereenigde Nederlanden*, bij het goede in derzelver bijzonderen toestand, met orde in het financiëel beheer, wezenlijke bezuiniging in het regelen der begrootingen, en spaarzaamheid in het doen der uitgaven, gewaarborgd door het openbaar maken van duidelijke en wettelijk afgeslotene rekeningen,

van *alle* inkomsten en uitgaven van den staat,
geene uitzigten mogen koesteren op verade-
ming en eene meer gelukkige toekomst?

N A S C H R I F T.

Het volgende, gemeld in de *Haarlemsche Courant* van den 11 November 1830, heeft mijne aandacht tot zich getrokken:

« De algemeene vergadering van het Syndicaat heeft in September 1830, volgens de antwoorden voor het Gouvernement aan de tweede kamer op de financiële wetten van 1831, een besluit genomen (a) *.

« In die antwoorden wordt gezegd:

« Dewijl de baten uit de Zuidelijke provinciën niet worden genoten (b), zal op eene buitengewone wijze dienen te worden gezorgd, om het millioen voor de uitloting der schuld-bekentenissen te vinden (c). Voor de inkoop van werkelijke schuld bestaat minder zwaarigheid, daar dezelve zoude kunnen worden afgeschreven op het kapitaal, hetwelk het Syndicaat voor de betaling der buitengewone pensioenen bezit (d).

* Deze en volgende ingesloten letters staan in betrekking met hierna volgende aanmerkingen.

« Men heeft de wet (tot aflossing van één miljoen guldens in schuldbekentenissen van het Amortisatie-Syndicaat, en van één miljoen ingeschrevene werkelijke schuld) ondanks voorschreven bezwaar voorgedragen (*e*), ten einde het vertrouwen ten aanzien van de nationale schuld te bewaren (*f*); en heeft het beter geoordeeld, om de splitsing van hetgeen ten laste der provinciën, die zich hebben afgescheurd, zoude behooren te komen, tot eenen meer bekwamen tijd uit te stellen (*g*).

« Men besluit echter met aan de Staten Generaal met vertrouwen de vraag te onderwerpen, of de erkende bezwaren der amortisatie aanleiding kunnen geven, om het geheel of gedeeltelijk voldoen aan de bestaande verordeningen omtrent inkoop en aflossing van schuld voor het aanstaande jaar op te schorten (*h*), dan wel, of men in het belang van het openbaar vertrouwen niet moet trachten, ook thans reeds de vereischte hulpmiddelen te vinden (*i*), en verklaart zich bereid, om naar aanleiding van het gevoelen van de centrale sectie de voordragt te wijzigen. »

a. De algemeene vergadering van het Amortisatie-Syndicaat heeft een provisioneel besluit genomen tot aflossing en vernietiging

van schuld. De algemeene vergadering treedt op voor den Staat, en de algemeene wetgever van het Rijk konde de fondsen leveren, en over de bestemming beschikken. De Zuidelijke Nederlanden schijnen zich te willen afscheiden van de Noordelijke, en zich niet met de algemeene belangen van het Rijk te bemoeijen; ten gevolge daarvan heeft de Koning de vertegenwoordigers van het Noordelijke gedeelte alleen opgeroepen, om over de bijzondere belangen van dit gedeelte te raadplegen.

Uit deze standpunten moet men, mijns oordeels, beschouwen het voorwerp en de magt, bevoegd om over dat voorwerp wettelijke bepalingen te maken.

b. Het Zuidelijke gedeelte schijnt de fondsen tot schuldaflossing en vernietiging niet te zullen bijdragen, en van dien kant ontbreken ook wettelijke bepalingen van wijziging en bestemming.

a. Kan nu de eene deelgenoot beschikkingen maken tot uitloting van een gedeelte van mandeelige schulden?

d. Zonder terug te komen op bedenkingen, in de vorige zittingen der tweede kamer van de Staten Generaal gemaakt, over het bezit der ingeschrevene kapitalen werkelijke

schuld voor de buitengewone pensioenen ten behoeve van het Amortisatie-Syndicaat, waarbij beweerd werd, dat de inschrijving slechts een geopend crediet was, waarvan achtereenvolgens, onder zekere bepalingen, gebruik kan worden gemaakt; — neme men eens aan, dat de aan het Amortisatie-Syndicaat verleende inschrijving eene soort van afkoop zij, waarvoor het Amortisatie-Syndicaat de buitengewone pensioenen zal voldoen. Dan zal men toch het Amortisatie-Syndicaat moeten beschouwen als onderscheiden van de Rijks thesaurie, en de Rijks kas van die van het Amortisatie-Syndicaat. Hoe zal dan een besluit kunnen worden genomen door den Wetgever van het Rijk, zonder toestemming van het Amortisatie-Syndicaat, om een gedeelte van deszelfs inschuld te vernietigen, zonder betaling uit 's Rijks kas? en hoe zal de Wetgever van een gedeelte des Rijks zonder den anderen deelgenoot dit besluit kunnen nemen?

e. Zoude alzoo de beschikking en voordragt niet ontijdig en ongepast kunnen schijnen?

f. Zoude, bij het opkomen van zwaarigheden in de uitvoering, het vertrouwen ten aanzien der nationale schuld niet eenig nieuw gevaar kunnen ontmoeten?

g. Veronderstelt de geopperde *splitsing* van hetgeen zoude behooren te komen ten laste der Zuidelijke provinciën, niet de ontbinding van het Koningrijk der *Nederlanden*? Is die maatschap onthonden door eene overeenkomst van partijen? Indien men uit het gebeurde de nuttigheid of noodzakelijkheid eener scheiding wil afleiden; dan zullen de deelgenooten daartoe een wettig besluit behooren te nemen, of althans zullen de bevoegde autoriteiten tot die scheiding behooren te besluiten; dan kan blijken, met welke autoriteit men tot scheiding en over dezelve kan handelen. Dit zoude volgens de beginselen van regt de weg zijn voor partijen, om ordelijk tot zelfstandigheid te komen, en zeker te handelen.

h. Want geen der deelgenooten kan over de algemeene belangen beschikken, noch inkoop en vernietiging of aflossing van schuld opschorten,

i. even min kan hij dezelve bevelen.

Bij eene scheiding van het Noorden en Zuiden zullen de daden en de uitkomsten van het Amortisatie-Syndicaat aan den dag komen, en, hoewel misschien al het gebeurde niet openbaar zal worden, zullen toch de tegenwoordige stand en de overeenkomsten, baten

en lasten van het Amortisatie-Syndicaat moeten worden opgelegd en verevend. Daarna en na eene kwijting zullen de werkzaamheden van het Amortisatie-Syndicaat ophouden, en partijen, voor zoo verre zij geene nadere autorisatie aan het Amortisatie-Syndicaat verleend hebben, zullen in haar geheel en in derzelver wederzijdsche regten onverkort zijn.

Ik beschouw het wenschelijk voor den Staat, dat bij deze gelegenheid maatregelen worden genomen, waardoor de *geheele* financiële toestand jaarlijks aan de vertegenwoordigers des volks duidelijk en met onderscheiding worde opgelegd, en dat het bedrag der staatsschulden naauwkeurig bekend zij.

Dewijl het noodig is, zoo tot ondersteuning van het vertrouwen wegens de algemeene rijksschulden, als voor de belangen van de noordelijke gewesten, om iets te doen; zoude, bij voorbeeld, het bedrag der helfte van de algemeene begrootingssomme voor dat voorwerp kunnen worden bestemd, om van de mandeelige schulden, ingeschreven in het grootboek der werkelijke schuld, voor rekening van de noordelijke gewesten in te koopen een zoo groot kapitaal werkelijke schuld, als met bij-betaling der rente uit dat fonds kan worden aangeschaft, en voor het kleine over-

schot en voor de rente na derzelver ontvangst uitgestelde schuld en kansbilletten in onderlinge evenredigheid kunnen worden aangekocht, volgens nadere autorisaties van het Opperhoofd van den Staat. De bewijzen zouden in de bank te *Amsterdam* of elders kunnen worden gedeponceerd, om door den houder voor de noordelijke gewesten te worden beheerd en bewaard. Hierdoor zouden de noordelijke gewesten schuldeischers in de mandeelige schuld worden, en de regeling der algemeene belangen tusschen de noordelijke en zuidelijke gewesten en het Groot-Hertogdom *Luxemburg* in niets benadeeld worden. Na eene volbragte scheiding zoude van die ingekochte schuld zoo veel kunnen worden bestemd tot vernietiging, als voor het toegewezen aandeel in de algemeene schulden voor de noordelijke gewesten, door overgang van uitgestelde in werkelijke schuld, het bedrag ten laste van de noordelijke gewesten zal worden bevonden te zijn vermeerderd.

Bij zoo veel spreken en schrijven over staatszaken, heb ik, in mijnen genoegelijken stand als eenvoudig Lid der Maatschappij, het ook gewaagd, om iets op papier te brengen, en om deze denkbeelden mede te deelen.

Ik heb getracht dit te doen met alle bescheidenheid. Indien er iets goeds in is, kan daar van gebruik worden gemaakt; indien niet, dan schuive men dit geschrijf aan den kant bij ander onbruikbaar werk.

E

de Directe Belastingen

landen.

BELASTINGEN OVER HET DIENSTJAAR 1828.

	PERSONEEL. 6	PATENTEN. 7	TOTAAL MET DE RIJKS OPCENTEN. 8
<i>Noord</i>	255,743.32	83,825.90	1,137,936.24 ^s
<i>Gelderl.</i>	291,196.55 ^s	72,731.57	1,105,432.67 ^s
<i>Noord-Ned.</i>	1,184,169.66 ^s	402,811.41 ^s	3,863,425.20
<i>Zuid-Ned.</i>	982,335.21 ^s	296,859.36 ^s	3,574,990.19
<i>Zeeland</i>	204,487.16 ^s	47,083.68 ^s	857,812.47
<i>Utrecht</i>	249,640.77	56,400.93 ^s	902,601.43 ^s
<i>Vriesland</i>	287,532.47	96,668.11 ^s	1,684,634.30 ^s
<i>Overijssel</i>	149,801.13 ^s	48,794.95	579,013.75
<i>Groningen</i>	207,362.62	72,974.74 ^s	839,260.28 ^s
<i>Drenthe</i>	43,827.05	22,895.22 ^s	177,517.08
	3,856,095.96 ^s	1,201,045.90 ^s	14,722,623.63 ^s
<i>Zuid-Ned.</i>	3,707,594.85 ^s	1,132,017.20 ^s	13,682,008.87 ^s
Het Koninkrijk	7,563,690.82	2,333,063.11	28,404,632.51

